

Beslut

efter kvalitetsgranskningen *Stimulerande undervisning för elever i årskurs 4 som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling* vid Stureskolan i Hedemora kommun

Inledning

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter.

Granskningen

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört kvalitetsgranskningen *Stimulerande undervisning för elever i årskurs 4 som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling*. Syftet är att granska att undervisningen i årskurs 4 genomförs på ett sådant sätt att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling bibehåller sitt intresse för skolarbetet och får möjlighet att nå längre.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning arbetar lärare metodiskt vid planering och i undervisning för att ge elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling möjlighet att nå längre?
2. I vilken utsträckning ger skolans ledning stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling?

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 2.

Granskningen genomförs i 30 skolor, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Stureskolan, i Hedemora kommun ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Stureskolan den 10 – 11 mars 2020. Besöket genomfördes av James Sjöström, Anna Sundman Marknäs och Elisabeth Ahlqvist. Sex intervjuer med elever, lärare, nyckelpersoner, elevhälsa och rektor samt fyra observationer har genomförts.

Beslut:

Bedömningsområde 1: Med vilken kvalitet arbetar lärare metodiskt vid planering och i undervisning för att ge elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling möjlighet att nå längre?

Skolinspektionen bedömer att lärare i flera delar arbetar metodiskt vid planering och i undervisning för att ge elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling möjlighet att nå längre.

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att alla lärare systematiskt ger återkoppling till elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling, om hur eleven ligger till just nu och om hur hen kan arbeta för att utvecklas ännu mer.

Bedömningsområde 2: Med vilken kvalitet ger rektor stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling?

Skolinspektionen bedömer att skolans ledning i vissa delar ger stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

- Rektorn behöver se till att såväl kunskapsresultat som undervisningens kvalitet följs upp och utvärderas systematiskt på ett sådant sätt att även den undervisning som ges till elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling synliggörs. Därtill behöver rektorn se till att information som framkommer genom analys av skolenhetens resultat leder till reella utvecklingsområden som gynnar undervisningen för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.
- Rektorn behöver se till att det finns rutiner och arbetssätt för hur elevhälsans kompetenser kan bistå lärarna i att genomföra och utveckla undervisning som utmanar och stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2020-12-15 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena

och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2019:5786) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning arbetar lärare metodiskt vid planering och i undervisning för att ge elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling möjlighet att nå längre?

Bedömningsområdet omfattar fyra områden:

- **Planering av undervisning.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning lärarens planering av undervisningen (även) utgår från behoven hos elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.
- **Utmaningar i undervisningen.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning läraren ger elever som ligger långt framme i sin kunskapsutveckling tillräckliga utmaningar.
- **Lärarstöd.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning de elever som nått långt/blir klara fort får stöd för att komma vidare i sin kunskapsutveckling.
- **Förväntningar.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning undervisningen genomsyras av ändamålsenliga förväntningar på elevernas förmåga.

Skolinspektionen bedömer att lärare i flera delar arbetar metodiskt vid planering och i undervisning för att ge elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling möjlighet att nå längre.

Granskningen visar att lärarna är medvetna om vikten av att stimulera och utmana elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling och förbereder uppgifter och material även för dem. Granskningen visar också att skolan har vissa strukturer för att ta reda på nya elevers kunskapsnivå, att lärarna i sin planering beaktar tidigare höga elevprestationer och att lärarna kontinuerligt uppdaterar sin planering med utgångspunkt i elevernas förändrade behov för att kunna fortsätta utmana dem. Elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling får ofta uppgifter som är utmanande

utifrån deras nivå och lärarna ger vid behov eleverna möjlighet till berikning¹ eller att arbeta snabbare än sina klasskamrater. De flesta lärarna låter också eleverna möta olika arbetsmetoder och material för att ge eleverna variation i undervisningen. Granskningen visar även att lärarna ger lämplig form av lärarstöd även till de elever som är färdiga med anvisat moment eller delar. Generellt har lärarna höga, men realistiska förväntningar på eleverna som kommer till uttryck i tilltal och bemötande av eleverna. Granskningen visar dock att lärare endast i mindre utsträckning har tid att genomföra återkopplingssamtal med eleverna om deras kunskapsutveckling. Eleverna upplever inte heller att deras kunskapsnivå eller förförståelse beaktas i samband med uppstart av nya arbetsområden.

Lärarnas planering av undervisningen

Granskningen visar att lärarna visar medvetenhet kring vikten av att stimulera och utmana elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling och förbereder uppgifter och material även för dem. Lärare uppger att det finns ett generellt tänk i alla ämnen om hur de kan utveckla en uppgift i flera steg och att skillnaden i kompetens i detta avseendet mellan olika lärare är relativt små. De säger också att de tänker i olika steg utifrån det centrala innehållet och elevernas olika kunskapsnivåer och med utgångspunkt i den analysen, planerar undervisningen och förbereder olika uppgifter som ska passa alla. I intervjun ges exempel på detta, såsom att lärare formulerar reflektionsfrågor och gör extrauppgifter, vilket gör att elever inte sitter överksamla när de är färdiga med en uppgift. Ett annat exempel är att lärare planerar öppna uppgifter så att de elever som vill och kan, kan göra mycket. Vidare nämner lärare projektet "Läslýftet" och att de inom svenskämnet planerar att elever ska skriva mer berikande texter. Slutligen nämns att lärare ställer frågor på olika nivåer när elever ser på film. Rektorn uppger att hen har sett att lärarna ibland har fördjupningsuppgifter när de samplanerar arbetsområdena för alla tre klasser i samma årskurs. Skolinspektionens lektionsobservationer visar att lärare utformar öppna uppgifter, som till exempel skrivuppgifter som är strukturerade men samtidigt ger friutrymme för elevens fantasi. Av lektionsobservationerna framgår också att lärare ger elever möjlighet till acceleration², genom att tillhandahålla svårare uppgifter och ge dem möjlighet att arbeta vidare i sin egen takt med dem.

¹ *Berikning* innebär att eleven får bredda och fördjupa sina kunskaper, och det innebär också att undervisningsmaterialet kan omfatta andra områden än det som anges i det centrala innehållet.

² *Acceleration* innebär att man låter eleverna fortsätta framåt i egen takt. Det kan innebära att eleven får gå snabbare fram till exempel genom uppflyttning i årskurs eller att eleven ges möjlighet att arbeta snabbare framåt i den egna årskursens material eller med uppgifter som, enligt styrdokumentet, tillhör en senare årskurs, kurs eller skolform.

Granskningen visar att skolan har vissa strukturer för att ta reda på nya elevers kunskapsnivå, att lärarna i sin planering beaktar tidigare höga elevprestationer och att lärarna kontinuerligt uppdaterar sin planering med utgångspunkt i elevernas förändrade behov för att kunna fortsätta utmana dem, men eleverna upplever inte att deras kunskapsnivå eller förförståelse beaktas i samband med uppstart av ett nytt arbetsområde. Rektorn säger att det finns rutiner för överlämning från årskurs tre till fyra och att pedagogerna i årskurs fyra då får information om elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Rektorn säger också att man får information om en elev som kommer ny till skolan under läsåret genom att kontakta avlämnande skola och genom samtal med eleven. Vidare berättar rektorn att skolan har förbättrat sina rutiner för överlämning vad gäller nyanlända elever. Hen säger att hen hör lärarna diskutera vad nya elever har gjort tidigare och att hen har en samordnare som kartlägger nya elever för att se vad de kan. Slutligen uppger rektorn att lärarna kontinuerligt tar reda på elevernas kunskapsutveckling genom att rätta elevarbeten och observationer av hur eleverna arbetar på lektionerna och genom att samla in och bedöma elevarbeten. Lärare ger i intervju flera exempel på hur de i sin planering beaktar tidigare höga elevprestationer. Till exempel framkommer att lärare inleder arbetsområden med att låta eleverna skriva lappar om vad de kan om ämnet, eller gör en tankekarta kring ämnet med eleverna och pratar med dem utifrån den, för att ta reda på deras förkunskaper. Det framkommer också att lärare ändrar planeringen utifrån elevernas behov. Av lärarnas berättelse om överlämningskonferensen för elever som ska börja årskurs fyra, framgår att informationen är muntlig, inte alltid ämnesspecifik eller utförlig och ofta består av positivt laddade omdömen om elevernas generella prestationsförmåga, som t.ex. "duktig" eller "ett litet geni". Lärare menar att de utifrån den informationen kan dra slutsatsen att dessa elever sannolikt kommer att klara av undervisningen och att det behöver finnas uppgifter till dem om de blir klara fort, bland annat problemlösningsuppgifter i matematik. Elever uppger dock att de inte har varit med om att lärare har tagit reda på deras kunskapsnivå eller förförståelse i samband med att man startat ett nytt arbetsområde. Lärare framhåller vikten av relationen till eleven och att man läser av vilken nivå eleven befinner sig på för att kunna göra detta. De säger att de planerar sin undervisning så att elever kan gå vidare när de är färdiga, till exempel genom att låta elever göra diagnoser och låta dem arbeta vidare om diagnosen visar att de redan kan. Ett annat exempel är att de planerar extrauppgifter eller uppgifter där elever som är längre fram i sin kunskapsutveckling får hjälpa andra elever, med kravet att eleverna ska kunna förklara utan att berätta svaren direkt. Lärare uppger att det ibland händer att lektionsinnehållet och lektionsplaneringen ändras utifrån elevs intresse och att det ofta inträffar i samband med kartstudier. Lärare och elever tar upp ett sådant exempel från en lektion i engelska, där en elevs spontana fråga utvecklade sig till en lektion om Bermudatriangeln.

Utmaningar i undervisningen

Granskningen visar att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling ofta får uppgifter som är utmanande utifrån deras nivå. Rektorn tror att det varierar i vilken utsträckning elever får uppgifter anpassade till sin kunskapsnivå. Hen ser att eleverna ges möjligheter till fördjupning och extrauppgifter, att uppgifterna anpassas efter elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling och att eleverna arbetar med olika uppgifter även under samma lektion. Hen säger också att lärarna har kunskap om vilka uppgifter olika elever klarar. Representanter för elevhälsan säger att de har många moment i årskurs fyra där man kan arbeta på olika nivåer, till exempel i sagotemat och i skrivprojektet "Huset". Lärare säger att de ibland lyckas utmana elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling genom att tillhandahålla matematikböcker på olika nivåer och med hjälp av uppgifter som tränar logik och förmågan att se mönster. Av intervjun med eleverna framgår att de ofta blir uppmunttrade att öppna våga testa tankar och idéer genom att läraren följer upp och ställer motfrågor till eleverna. De framhåller att detta kan hända i alla ämnen, men att vissa lärare förbiser elevsvar som ligger utanför det förväntade svaret. Elever uttrycker att undervisningen i allmänhet är spännande och ger exempel på stimulerande uppgifter i matematik, svenska och geografi. De säger att de får göra extrauppgifter när de är klara med uppgifter i matematik och engelska och att dessa uppgifter inte är mer av samma, utan nya och svårare än huvuduppgiften. Dock finns det elevutsagor som säger att lärarnas genomgångar är tråkiga, men att det samtidigt är stimulerande att arbeta själv i matematikboken. Elever visar under intervjun uppgiften "magiska sator" som de tycker är en stimulerande uppgift. De menar att den är stimulerande för att man får hitta på nästan vad som helst. Slutligen uppger några elever att vissa lärare känner till elevernas intressen och att denna vetskap kan påverka innehållet i de individuellt anpassade extrauppgifterna.

Granskningen visar att lärarna vid behov ger eleverna möjlighet till berikning och låter eleverna vid behov arbeta snabbare än klasskamraterna. Lärare säger att de ibland märker att elever inte vill avbryta när de arbetar med en uppgift och att man har pratat i kollegiet om att man ska ha längre arbetspass med tanke på de elever som behöver arbeta längre tid utan avbrott. Vidare säger lärare att det är en fördel att som lärare ha många ämnen, i och med att dessa elever då kan få fortsätta att arbeta med uppgiften även om det står något annat på schemat. Flera exempel på hur man ger eleverna möjlighet till breddning, fördjupning eller acceleration ges under lärarintervjun, till exempel att elever kan arbeta med böcker som är en årskurs över deras egen, att ge svårare uppgifter till elever som arbetar snabbare och genom att låta dem arbeta vidare själv fastän läraren har genomgång. Lärare berättar att uppgifterna eleverna får alltid är av sådan art att eleverna kan utveckla dem utifrån sin förmåga. Elever ger exempel från NO-undervisningen på att de får extrauppgifter som är anpassade efter sina intresseområden. Elever uppger att de får arbeta på sin egen nivå i matematik, att de får arbeta i sin egen takt och att de inte

behöver delta i genomgångar om sådant de redan kan. Vidare uppger de att det ofta blir särskilda genomgångar i matematik för de elever som kommit längre. De säger också att de har olika läroböcker på lektioner i engelska. Läraren har ibland genomgångar med de elever som arbetar i basboken, medan andra elever får arbeta vidare med andra uppgifter i grupprummet. Elever säger att extrauppgifterna i engelska är utmanande och att man lär sig nya saker av dem. Lärare hjälper till med att ta fram olika böcker och uppmuntrar eleverna att googla för att få mer information, gå till biblioteket, be varandra om hjälp och att utveckla när de pratar om sina intressen. Lärare uppger att de regelbundet arbetar utifrån tanken om "lärandegropen"³ som syftar till att utmana eleverna och stimulera till reflektion. De menar att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling deltar i större utsträckning än andra elever. Eleverna kan uppleva det som ansträngande att få utmanande frågor, men är ändå aktiva och glada när de utmanas i dessa diskussioner. I intervju med elever ges exempel på att lärarna ibland använder elevers specialintresse i undervisningen, t.ex. genom att göra tal i matematik som är innehållsanpassat till elevens intresse.

Granskningen visar att de flesta lärarna låter eleverna möta olika arbetsmetoder och material för att ge eleverna variation i undervisningen. Rektor uppger att de flesta lärare har en varierad undervisning. Lärare uppger att man varierar undervisningen genom att tillhandahålla extra böcker till vissa elever, att använda olika digitala läromedel i undervisningen och att växla mellan muntliga och skriftliga moment. Vidare berättar lärare att man planerar in olika moment för att hålla energinivån uppe, att man till exempel varvar filmstudier med gruppdiskussioner, enskilt arbete, skrivande och ritande och att man låter eleverna växla mellan att arbeta enskilt, i par och i grupp. Eleverna säger att det är vanligast att de arbetar enskilt, men berättar även om tillfällen då de har fått arbetat i par och i grupp. Eleverna ger också exempel på olika uppgifter som ger variation i undervisningen.

Lärarstöd för att komma vidare i kunskapsutvecklingen

Granskningen visar att läraren ger lämplig form av lärarstöd för att eleven ska komma vidare i sitt lärande även till elever som är färdiga med anvisat moment. Rektorn säger att vissa lärare sätter ihop grupper med syftet att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling får diskutera tillsammans och stimulera varandra. Lärare uppger att de har olika syfte med hur de styr gruppindelningar vid olika tillfällen. Ibland är syftet att elever som har kommit längre i sin kunskapsutveckling ska dra andra elever framåt, medan syftet andra gånger kan vara att dessa elever ska stimulera varandra. Elever beskriver i intervjun en känsla av "flow" som infinner sig när

³ *Lärandegropen* är ett begrepp som även kallas *utmaningsmodellen*. Enligt James Nottingham består modellen av fyra faser: 1. Begreppet som diskussionen ska utgå ifrån bestäms. 2. Läraren skapar en kognitiv konflikt genom att låta eleverna hantera motstridiga påståenden. 3. Eleverna utforskar begreppet och bygger upp en förståelse för det. 4. Eleverna reflekterar över hur deras tänkande har förändrats under arbetet.

man först har tyckt att något var svårt, sedan har fått hjälp och därefter har lärt sig. I elevintervjun lyfts matematik, NO-ämnen och ibland SO-ämnen, som exempel på där en sådan känsla kan infinna sig. Elever framhåller att de får den hjälp av lärare de behöver för att kunna fortsätta att arbeta när något har varit svårt. Samtliga intervjuade elever uttrycker att de är nöjda med undervisningen. Elever motiverar åsikten med att lärarna är noga med att förklara, att de lär sig av undervisningen och att undervisningen ofta är rolig eller spännande. Elevutsagorna styrks av Skolinspektionens lektionsobservationer som visade att lärare går runt bland eleverna för att fånga upp deras förståelse och för att kunna ge hjälp och stimulans till samtliga elever – även de elever som inte aktivt ber om hjälp. Av lektionsobservationerna framgår också att även elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling fick snabb hjälp när de behövde den.

Granskningen visar att lärare endast i mindre utsträckning anser sig ha tid att genomföra återkopplingssamtal med eleverna, samtidigt som eleverna uppger att de utifrån lärarnas muntliga återkoppling har förstått vad de ska lära sig mer av. Lärare uppger att många lärare, men inte alla, ger återkoppling till eleverna utifrån kunskapsresultaten. Lärare uppger att lärarna i årskurs fyra har målrelaterade samtal med eleverna och gör bedömningar kontinuerligt med utgångspunkt i den lokala pedagogiska planeringen, samtidigt som det av intervjun med lärarna framgår att vissa lärare endast i liten utsträckning hinner samtala med elever om vad de har lärt sig i undervisningen och hur de ska komma vidare i sin kunskapsutveckling utifrån det. Dock uppger lärare att de vet vad eleverna kan. Vidare uppger lärare att den formativa undervisningen har fått genomslag, att lärare dokumenterar och följer upp hur eleverna arbetar med olika uppgifter och även ger elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling konstruktiv och uppgiftsorienterad feedback. Ett exempel på arbete med återkoppling är att eleverna gör en skriftlig utvärdering av sin lärandeprocess. Eleverna säger att läraren med hjälp av diagnoser och genom att muntligen framföra det i klassrummet, låter dem veta vad de har gjort bra och att de utifrån den återkopplingen har förstått vad de ska lära sig mer av. Elever nämner vidare olika diagnoser i matematik, engelska och NO-ämnen, som ett sätt för läraren att ta reda på vad de har lärt sig av undervisningen. De säger att en lärare ibland ger återkoppling kring hur man kan utveckla sina texter och är särskilt tydlig med vad man kan förbättra och vad man har gjort bra. Dock finns elevutsagor om att lärare inte har gjort återkopplingssamtal där det framgår hur eleven ska arbeta vidare för att utvecklas. Elever säger att det händer att lärarna talar om för dem vad de har gjort bra och att en lärare gör det särskilt ofta.

Undervisningen genomsyras av ändamålsenliga förväntningar på elevernas förmåga

Granskningen visar att lärarna generellt har höga, men realistiska förväntningar på eleverna vilket kommer till uttryck i tilltal och bemötande av eleverna. Lärare uppger att de har höga förväntningar på eleverna och att detta kommer till uttryck genom att lärarna hela tiden driver eleverna vidare. Initiativet till sådana diskussioner kan komma från kollegor eller rektorn eller uppstå i samband med fortbildningar. Lärare säger att det sedan länge har funnits en kultur av höga förväntningar på skolan och

att lärarna har höga förväntningar på alla elever, utifrån deras individuella nivå och att man inte har lägre förväntningar på elever som är utrikesfödda. Lärare ger olika exempel på hur dessa förväntningar visar sig i undervisningen, till exempel att man uppmuntrar elever som man har högre förväntningar på att skriva eller berätta utförligare och att man försöker variera undervisningen så att elever kan briljera på olika uppgifter. Lärarna säger att de ofta diskuterar huruvida de har höga, eller till och med för höga förväntningar på eleverna, i synnerhet vad gäller elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Rektorn säger att lärarna arbetar med att få ett tryggt klassrumsklimat genom att arbeta med relationer. Hen tycker sig se en skillnad sedan förra höstterminen med ett mer tillåtande klimat i klassrummen. Lärare säger att de uppmuntrar elever att gissa och prova och lärarna förmedlar budskapet att det inte är farligt att ha fel. Detta bekräftas av utsagor i elevintervjuer och Skolinspektionens lektionsobservationer, av vilka det framgår att lärare uppmuntrar eleverna att ställa frågor samt verkar för att det i klassrummet finns en tillåtande attityd. Elever ger exempel på olika sätt som lärare bidrar till en öppen och förtroendegivande klassrumskultur. De tar upp att lärarna förklarar på ett roligt sätt, skojar mycket och är glada och roliga. De nämner att det blir roligt när lärarna använder belöningar i undervisningen och att de kan få i uppgift att skriva enlogg om vad man har gjort under helgen och att läraren därför vet vad man har för fritidsintresse. Att lärare har positiva förväntningar på eleverna, framgår även av elevers utsagor om att lärare har utmanat eleverna i klassen att tillsammans försöka läsa två hundra böcker innan sommarlovet och att de får ha en stor fest om de lyckas med målsättningen. Det ingår i utmaningen att lärarna ska läsa femtio böcker tillsammans. Av intervjun med eleverna framgår även att eleverna varje vecka får en "hjärngympa-uppgift" som avser att träna förmågan att se mönster.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver se till att alla lärare systematiskt ger återkoppling till elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling, om hur eleven ligger till just nu och om hur hen kan arbeta för att utvecklas ännu mer.

Granskningen visar att lärare endast i mindre utsträckning anser sig ha tid att genomföra återkopplingssamtal med eleverna. Lärare uppger att många lärare, men inte alla, ger återkoppling till eleverna utifrån kunskapsresultaten. De uppger även att vissa lärare endast i liten utsträckning hinner samtala med elever om vad de har lärt sig i undervisningen och hur de ska komma vidare i sin kunskapsutveckling utifrån det. Sammantaget framgår av intervju med lärare och elever att återkoppling till elever som har nått långt i sin kunskapsutveckling, ges i varierande omfattning.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning ger skolans ledning stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling?

Bedömningsområdet omfattar tre områden:

- **Uppföljning av resultat.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning skolans uppföljning av resultat ger underlag för genomförande och utveckling av undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.
- **Stöd för undervisning.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning rektor genom sin organisation skapar reella möjligheter för lärare att – tillsammans eller på egen hand – genomföra och utveckla en undervisning som möter elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.
- **Stöd för elevhälsans samverkan med lärarna i undervisningen.** Här utreds och bedöms i vilken utsträckning rektor genom sin organisation skapar reella möjligheter för elevhälsa och lärare att samverka kring undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer att skolans ledning i vissa delar ger stöd för en undervisning som stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

Granskningen visar att det i viss utsträckning finns upparbetade arbetssätt och en organisation för att ta del av och implementera ny kunskap och forskning i undervisningen som gynnar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Lärarna har vissa möjligheter att på olika sätt arbeta för att utveckla undervisningen för elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling. Granskningen visar också att det finns en diskussion mellan kommunens rektorer kring elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling samt vissa kommunövergripande aktiviteter som kan gynna elevgruppen. Vidare visar granskningen att det finns upparbetade rutiner och former för samverkan mellan elevhälsa och lärare. Det finns också vissa rutiner och arbetssätt för hur elevhälsans kompetenser kan bistå lärarna i att genomföra och utveckla undervisning som utmanar och stimulerar elever som nått långt i sin kunskapsutveckling. Granskningen visar dock att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling inte synliggörs och därmed inte heller prioriteras i uppföljningen. Uppföljningen av skolans resultat används inte systematiskt som underlag för arbetet med att utveckla undervisningen för elever som ligger långt fram. Granskningen visar vidare att det i liten utsträckning finns gemensamma rutiner, metoder och strategier till stöd för genomförande och utveckling av undervisning för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling och att lärare inte har kännedom om hur skolan arbetar för att identifiera och stödja dessa elever. Rektorn

säkerställer inte heller att utvecklingsarbetet även gynnar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Granskningen visar att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling i liten utsträckning blir föremål för elevhälsans arbete, då samverkan mellan lärare och elevhälsa oftast avser elever som har svårt att nå målen. Slutligen saknas beskrivningar av elevhälsans roll och ansvar kopplat till genomförande och utveckling av undervisningen även för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

Uppföljning av resultat

Granskningen visar att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling inte synliggörs och därmed inte heller prioriteras i uppföljningen. Rektorn säger att hens insyn i undervisningen är ett utvecklingsområde då hen i huvudsak har kännedom om lärarnas grovplanering, men inte deras lokala pedagogiska planering. Anteckningarna från teammötena, där lärare, fritidspersonal, elevassistenter och resurser som verkar runt en årskurs ingår, ger hen dock viss insyn i undervisningen. Rektorn uppger att hen arbetar med resultatuppföljning och analys genom att se vem som når målen för E och vem som inte gör det, i kommunens digitala lärplattform. Lärarna säger att skolledningen pratar om måluppfyllelse och att de tolkar det som att målet är uppfyllt om eleverna når E-nivå. Lärare framhåller att rektor har fått instruktioner från huvudman att fler elever ska nå E. Vidare säger lärare att de inte får lov att ange att eleven har nått längre än godtagbara kunskaper i den individuella utvecklingsplanen och att detta är ett beslut som kommunens rektorer har fattat. Lärare har tolkat det som att man bara får ange sådana kunskaper om man bedömer att eleven ligger en årskurs eller ett helt stadium över de mål som gäller för den aktuella årskursen. Av intervju med representanter för elevhälsan framkommer att det inte finns någon annan dokumentation än den som finns på lärplattformen, som visar på elevprestationer över godkänd nivå. Det framgår också att det finns ett direktiv från kommunen om att personalen inte ska dokumentera så mycket. Rektorn säger att hon får kännedom om elever som har nått långt i sin kunskapsutveckling, genom att lärarna informerar henne direkt eller tar upp det på teammötet varifrån informationen går vidare till elevhälsan. Vidare säger rektorn att hen använder de resultat som framkommer vid analys för att organisera verksamheten, men att hen då inte har elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling i fokus, utan snarare var hen ska använda speciallärrerresursen.

Granskningen visar att uppföljningen av skolans resultat inte systematiskt används som underlag för arbetet med att utveckla undervisningen för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Av intervju med lärare framgår att skolan inte utvärderar huruvida undervisningen utformas så att även elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling motiveras och får stimulans och stöd att nå längre. Lärarna uttrycker att rektorns fokus inte är elever som har nått långt i sin kunskapsutveckling, utan fokus ligger på elever som har svårigheter att nå målen. Samtidigt finns utsagor i lärarintervjun om att elever som behöver mer stimulans tas upp i kvalitetsredovisningen när man analyserar svaren från skolenkäten i årskurs fem.

Lärare uppger att man arbetar med frågan om man ser att det är många elever som anger att de behöver mer stimulans i undervisningen. Vidare säger lärare att det har hänt att arbetet kring elever som har nått långt i sin kunskapsutveckling har blivit ett utvecklingsområde i samband med det systematiska kvalitetsarbetet, vilket har resulterat i diskussioner om planering av undervisning för denna elevgrupp. Lärare säger att man har kontinuerliga pedagogiska diskussioner i teamen och ämneslagen, att utrymmet i diskussionerna mer ägnas åt de elever som har svårt att nå målen, men att det händer att elever som har nått långt i sin kunskapsutveckling diskuteras på dessa möten. Diskussionerna sker inte på rektorns initiativ, utan när lärare lyfter frågan. Däremot säger lärare att rektorn kan säga att lärarna inte får glömma de elever som behöver stimulans. Lärare säger att de inte vet hur rektorn säkerställer att undervisningen utformas så att även elever som nått långt i sin kunskapsutveckling, får stimulans och stöd för att nå längre, men framhåller att rektorn går runt på teamens möten. Av lärarintervjun framgår att skolan har haft sjunkande resultat vilket har lett till att resurserna satsats på de elever som har svårt att få godkänt, men också att skolan har gjort grupper med elever som behöver mer stimulans, något pass i veckan. Diskussioner kring skillnader i pojkars och flickors studieresultat förekommer, men rektorn säkerställer inte att åtgärder vidtas så att den gynnar kunskapsutvecklingen för såväl pojkar som flickor som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Rektorn uppger att diskussionen om skillnaden mellan pojkar och flickors studieresultat förekommer varje år när man arbetar med kvalitetsredovisningen, men den är inte fokuserad på just elever som når längre i sin kunskapsutveckling.

Förutsättningar för samarbete

Granskningen visar att det i liten utsträckning finns gemensamma rutiner, metoder och strategier till stöd för genomförande och utveckling av undervisning för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling och att lärare inte har kännedom om hur skolan arbetar för att identifiera och stödja elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Rektorn säger att lärare ges förutsättningar till att ge stöd även till elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling, genom att resurstilldelningen gör det möjligt att vara två lärare i klassrummet. Rektorn framhåller att det kan innebära att en lärare kanske kan undervisa en grupp som behöver extra stimulans. Lärare bekräftar att den resurstilldelningen ökar möjligheten att ge mer stimulans till elever som har nått längre i sin kunskapsutveckling. Dock uppger lärare att spännvidden mellan olika elevers kunskapsnivå är en omständighet som försvårar deras möjligheter att utmana dessa elever. I intervjun med lärare finns utsagor om att de inte har kännedom om hur skolan arbetar för att identifiera och stödja elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling och att det är upp till den enskilde läraren att bestämma hur det ska göras. Vidare framgår av lärarintervjun att det inte finns någon struktur för diskussioner om denna elevgrupp. Dock förekommer att man, när man planerar i lärarpar, pratar om hur man kan stödja och stimulera elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Det händer

också att elevgruppen tas upp när undervisningen diskuteras med rektorn på medarbetarsamtal. Lärare säger att skolan identifierar orsaker till att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling får för lite stimulans, genom att granska skolenkäten i årskurs fem och att kollegiet i samband med det systematiska kvalitetsarbetet har fått i uppdrag att diskutera hur man ska öka andelen elever som tycker att undervisningen är spännande. Utöver detta är det upp till den enskilde läraren att uppmärksamma sådana elever och att få hjälp från elevhälsan vid behov. Lärare berättar att alla pedagoger använder en checklista på vilken man kan markera möjliga eller utförda anpassningar eller åtgärder. Man lyfter ärendena på listan på teammötena där elevhälsan deltar. Listan kan även gälla elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling och får för lite stimulans.

Granskningen visar att det i viss utsträckning finns upparbetade arbetssätt och en organisation för att ta del av och implementera ny kunskap och forskning i undervisningen som gynnar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Rektorn, lärare och elevhälsa berättar om de olika fortbildningsinsatserna lärarna deltagit i, bland annat "Mattelyftet" och "Läsllyftet" som initierats av kommunen. Representanter för elevhälsan säger att fortbildningsinsatserna "Mattelyftet" och "Läsllyftet" som genomfördes för några år sedan, gynnade även elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling. Rektorn säger att man detta år har individuellt vald fortbildning som sedan diskuteras på ämnesträffarna. Vidare säger representanter för elevhälsan att man förra året började arbeta med ytterligare ett kommunalt initierat utvecklingsområde - språkutvecklande arbetssätt. De framhåller att arbetssättet kan gynna även elever som har nått långt i sin kunskapsutveckling, vilket det i synnerhet har gjort i årskurs fyra där eleverna funderade och diskuterade kring begrepp i grupp. Deras uppfattning är att vissa lärare tog till sig arbetssättet. Representanter för elevhälsan säger att lärarna också har haft kollegiala diskussioner utifrån en bok om tillgänglighet och hur man bygger upp ett arbetsområde både för elever som behöver mycket stöd och för elever som behöver mer stimulans. Vidare uppger representanter för elevhälsan att skolan ska börja arbeta utifrån metoden *International Child Development Program*, även kallad *Vägledande Samspel*, vilket hen menar även gynnar dessa elever. Det fortbildningsprojektet initierades av en kommunövergripande specialpedagog. Rektorn uppger att förstelärarna är den funktion som finns på skolan för att se till att även elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling utvecklas. Vidare uppger rektorn att det finns möjlighet att lyfta frågan om dessa elever i de diskussioner och seminarier som förstelärarna medverkar eller håller i. Utsagor från intervju med lärare, bekräftar att den möjligheten ibland utnyttjas.

Granskningen visar att lärarna har vissa möjligheter att på olika sätt arbeta för att utveckla undervisningen, men att rektorn inte säkerställer att utvecklingsarbetet även gynnar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Teamen träffas en timme per vecka, då de har en gemensam dagordning att gå efter. Syftet med teammötena är att ägna sig åt diskussioner om hur undervisning ska utvecklas och

vilka anpassningar som skall ges till elever som är behov av det, vilket enligt den inlämnade informationen kan gälla även för elever som är långt fram i sin kunskapsutveckling. Dock uppger lärare som är med i olika team att rektor inte har pratat om hur elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling ska få stimulans och stöd i deras team, medan det finns utsagor från lärare i ett annat team om att rektorn har fört diskussionen där. Lärare säger att rektorn på teammöten kan ställa frågan om lärarna ger alla elever det de behöver. Lärare säger att de ser det stora fokuset på att få elever att nå målen som ett hinder för att ge elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling stimulerande undervisning. De uppger att de elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling inte synliggörs på teammötena, då man inte får kryssa i dem i mallen på plattformen. Den rutin som finns för att uppmärksamma dessa elever är att lärare kan ta upp dem på teamet, men där läggs mest tid på de som inte når målen enligt rektorn. Rektor tillägger att det faktum att lärarna arbetar i team, ökar chansen att dessa elever uppmärksammas. Lärare uttrycker att teammötena är bra organiserade och lärarna där får möjlighet att diskutera relevanta frågor. Utöver teammötena har lärarna även tid för planering och diskussioner om undervisning i ämnesgrupperna. Dock framkommer av intervjun med lärare att de inte pratar om elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling på teammötena, utan istället fokuserar på elever som har svårt att nå målen. Slutligen framhåller representanter för elevhälsan att även elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling gynnas av att samtliga pedagoger under ledning av förstelärare och specialpedagoger ska arbeta utifrån en bok från Specialpedagogiska skolmyndigheten på temat delaktighet. Lärarna har två timmar i veckan avsatt till detta.

Granskningen visar att det finns en diskussion mellan kommunens rektorer kring elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling samt vissa kommunövergripande aktiviteter som kan gynna elevgruppen. Rektor säger att kommunens fyra rektorer träffas varje vecka och att man samutnyttjar vissa lärartjänster. På mötena diskuteras nu även elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Man har även diskuterat att skolornas ledning och personal ska ha höga förväntningar på eleverna. Rektor framhåller att det finns en samsyn mellan rektorerna. Rektor uppger att det inte finns insatser på skolan som gör att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling och som kommer från olika klasser eller olika skolenheter ges möjlighet att mötas. Av intervjuer med elevhälsan och förstelärare framgår dock att det genomförs aktiviteter för elever som nått långt i sin kunskapsutveckling, såsom tävling i matematisk problemlösning, novelltävling, kommungemensam uppfinnartävling för årskurs fem, schackturnering, friidrottstävling, talangjakt och bildtävling.

Elevhälsans samarbete med lärarna

Granskningen visar att det finns vissa rutiner och arbetssätt för hur elevhälsans kompetenser kan bistå lärarna i att genomföra och utveckla undervisning som utmanar och stimulerar elever som nått långt i sin kunskapsutveckling, samtidigt som

dessa elever i liten utsträckning blir föremål för elevhälsans arbete. Representanter för elevhälsan säger att man identifierar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling genom att göra olika screeningtester och att erfarna lärare genom sina kontinuerliga bedömningar uppmärksammar de elever som behöver mer utmaningar. Av intervju med elevhälsan framgår att de kan få i uppdrag att observera undervisningen, men sällan utifrån premissen att undervisningen inte är stimulerande för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. I intervjun finns ut-sagor dels om att elevhälsan oftast kommer i kontakt med dessa elever om det blir någon problematik kring dem, som bristande motivation i skolarbetet eller hög frånvaro, men också om att det inte har gjorts någon insats från elevhälsan när det gäller elevers beteende kopplat till grad av stimulans i undervisningen. Av intervjun framgår också att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling inte har diskuterats på elevhälsans möten, men däremot på teammötena. Vid intervju med lärare framkom dock att det hade förekommit att en elev som legat långt fram i sin kunskapsutveckling och som fått för lite stimulans, anmäldes till elevhälsan. Ett exempel på hur elevhälsans kompetenser bistår lärarna att utveckla undervisningen, är att elevhälsan har utbildningar i ICDP (International Child Development Program), som handlar om vägledande samspel, relationer och bemötande, i vilken pedagoger från årskurs fyra deltar. Insatsen initierades av elevhälsans personal och godkändes av rektor. Personal från elevhälsan framhåller att insatsen gynnar alla elever, också de som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Vidare visar granskningen att det inte finns beskrivningar av elevhälsans roll och ansvar kopplat till genomförande och utveckling av undervisningen även för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Enligt representanter för elevhälsan har de inte fått uppdraget att observera gruppen elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Oftare handlar det om elever med koncentrationssvårigheter eller elever som ligger långt ifrån måluppfyllelse. Specialläraren uppfattar sitt uppdrag som att hen främst ska arbeta med elever som inte når målen och att hen är inriktad på elever som har fått resultatet stanine ett och två på screeningtester, vilket är ett lågt resultat. Rektorn uppger dock att elevhälsans uppdrag är att stötta alla elever och att hen tror att elevhälsan uppfattar sitt uppdrag så.

Granskningen visar att det finns upparbetade rutiner och former för samverkan mellan elevhälsa och lärare, men att denna samverkan oftast avser elever som har svårt att nå målen. Specialpedagog som tillhör det centrala teamet är kopplad till lärare, speciallärare och rektor och träffar bara i undantagsfall elever. Hen arbetar tvärprofessionellt i team med skolsköterska, kurator och psykolog och deltar i skolans elevhälsomöten med att skapa strukturer och förebyggande arbete. Specialläraren säger att man på skolan diskuterar undervisning generellt och elever kontinuerligt, men oftast de elever som har svårt att nå målen. Hen medverkar inte i ämneslagen, men däremot cirka varannan gång på teammötena. Hen har möjlighet att samverka med lärare i undervisningen. Hen uppger att hen i stor utsträckning medverkar på lektioner och pratar med lärarna och deltar i de diskussioner om undervisning som förs i teammötena. Hen säger också att man nu är i en process där

elevhälsan får arbeta mer förebyggande än åtgärdande och att samarbetsprocessen har blivit lättare då man inte längre behöver ha utrett innan handledningen. Lärare säger att speciallärarna är de i elevhälsan som får mer insyn och fördjupad bild av undervisningen genom sitt deltagande i teammötena. Vidare säger lärare att elevhälsan samarbetar med teamen genom att ge handledning även kring elever som har nått långt i sin kunskapsutveckling. Lärare uppger att man också kan be rektor att komma till teammötena. Specialläraren uppger att hen sällan är med i diskussioner om organisatoriska frågor eller diskussioner inför ett nytt läsår.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande områden:

- Rektorn behöver se till att såväl kunskapsresultat som undervisningens kvalitet följs upp och utvärderas systematiskt på ett sådant sätt att även den undervisning som ges till elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling synliggörs. Därtill behöver rektorn se till att information som framkommer genom analys av skolenhetens resultat leder till reella utvecklingsområden som gynnar undervisningen för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.
- Rektorn behöver se till att det finns rutiner och arbetssätt för hur elevhälsans kompetenser kan bistå lärarna i att genomföra och utveckla undervisning som utmanar och stimulerar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

Granskningen visar att elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling inte synliggörs och därmed inte heller prioriteras i uppföljningen. Uppföljningen av skolans resultat används inte systematiskt som underlag för arbetet med att utveckla undervisningen för elever som ligger långt fram. Det finns gemensamma rutiner, metoder och strategier till stöd för genomförande och utveckling av undervisning, men rektor säkerställer inte att dessa systematiskt används för att stödja undervisning även för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

Granskningen visar att det finns rutiner, arbetssätt och former för samverkan mellan elevhälsa och lärare och möjligheter för elevhälsan att bistå lärarna i att genomföra och utveckla sin undervisning, men att dessa möjligheter i liten utsträckning utnyttjas på ett sätt som gynnar elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling. Granskningen visar också att det inte finns beskrivningar av elevhälsans roll och ansvar kopplat till genomförande och utveckling av undervisningen även för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling.

På Skolinspektionens vägnar

Ulrika Rosengren
Beslutsfattare

James Sjöström
Föredragande

I handläggningen av ärendet har även utredarna Anna Sundman Marknäs, Lisbeth Ahlqvist och Charlotta Nord deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/stimulerande-undervisning-for-elever-i-arskurs-4/>

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Stureskolan är en kommunal skolenhet som ligger i Hedemora kommun. Vid Stureskolan bedrivs undervisning från förskoleklass till och med årskurs 6.

Skolenheten har tre parallellklasser i årskurs 4. Vid Skolinspektionens besök har skolan cirka 350 elever. Lärarna vid på skolenheten är organiserade i team och arbetslag. I team ingår samtlig personal som arbetar runt årskursen vilket är lärare, fritidspersonal, elevassistenter och resurspersonal. Arbetslagen är organiserade kring enheterna fritidsverksamheten, F-3 och 4-6. Verksamhetsåret 2018/2019 var 73.5 procent av skolans lärare legitimerade och behöriga.

Bilaga 2: Författningsstöd

Skollagen

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 221) framgår att i detta ligger att skolan har ett kompensatoriskt uppdrag beträffande de barn och elever som har sämre förutsättningar. Skolan ska också ge varje flicka och pojke lika möjlighet att utveckla sin fulla potential som människa.

2 kap. 25 §

Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 276) framgår att skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och att en utgångspunkt är att lärande och hälsa på många sätt påverkas av samma faktorer. Vidare framgår att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper.

3 kap. 2 §

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling, för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 285) förtydligas att alla elever, även de som utvecklas snabbt, har rätt att få stimulans och utmaningar i skolarbetet. Även elever som lätt når kunskapskraven eller har speciella talanger har rätt att få en individanpassad undervisning och uppmuntran att nå ännu längre i sin kunskapsutveckling.

2011 års läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet

1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

I grundskolans läroplan anges att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Skolans uppdrag

Vidare är skolans uppdrag att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling.

2 Övergripande mål och riktlinjer

2.2 Kunskaper

Av läroplanen framgår även att skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt.

Läraren ska bland annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande; stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan; organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt får möjligheter till ämnesfördjupning, överblick och sammanhang. Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

2.8 Rektorns ansvar

Vidare framgår av läroplanen att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningens och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna bland annat får den ledning och stimulans som de behöver och att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.